

■ Sammanfattning

Rapporten om solvens och finansiell ställning följer solvensregleringen och redogör för Fennias affärsverksamhet, resultat, administration, riskprofil, värdering för solvensändamål och kapitalhantering under 2016.

Verksamhet och resultat

Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, i denna berättelse benämnd Fennia, är ett ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag ägt av sina kunder.

Fennia bedriver försäkrings- och investeringsverksamhet. Under rapporteringsperioden uppgick premieinkomsten för bolagets direktförsäkring till 417,0 miljoner euro (429,0 mn euro). Premieinkomsten från företagskunder minskade som ett tecken på det rådande ekonomiska läget. Däremot växte premieinkomsten från hushållskunder jämfört med året innan. Riskprocenten var 67,0 (67,6 %) och omkostnadsprocenten 33,9 (30,9 %), vilket resulterade i en totalkostnadsprocent på 100,9 (98,5 %). Den operativa totalkostnadsprocenten låg under 97 enligt bolagets målsättning.

Fennias placeringstillgångar uppgick i slutet av rapporteringsperioden till 1 617,9 miljoner euro. År 2016 var bolagets nettointäkter av placeringsverksamhet enligt verkligt värde 42,3 miljoner euro (58,5 mn euro) och intäkter av placeringsverksamhet på sysselsatt kapital 2,7 procent (3,9 %). Den låga räntenivån under hela året sänkte betydligt lönsamheten för placeringsverksamheten eftersom drygt hälften av Fennias placeringsallokeringar består av ränteplaceringar. Uppgången på aktiemarknaden gav avkastningen på aktieportföljen en positiv trend under senare delen av året och förbättrade bolagets sammanlagda resultat för placeringarna. Fastighetsplaceringar bidrog med fortsatt stabila intäkter, bäst av tillgångsslagen.

Administrationssystem

I enlighet med den ömsesidiga bolagsformen innehas den högsta beslutande makten inom Fennia genom bolagsstämman av försäkringstagarna, dvs. Fennias kunder. Bolagets beslutande organ är förvaltningsrådet, styrelsen och verkställande direktören. Förvaltningsrådet övervakar bolagets administration som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Förvaltningsrådets ledamöter utses bland Fennias försäkringstagare av bolagsstämman. Fennias styrelse svarar för bolagets styrning och för att den är ordnad på behörigt sätt. Styrelsen biträds av utnämnings- och belöningsutskottet samt av Fennias och Fennia Livs gemensamma revisionsutskott. Fennia har en verkställande direktör som utnämns av styrelsen och som sköter bolagets löpande administration enligt styrelsens föreskrifter och anvisningar.

Med riskhantering avses inom Fennia-koncernen samordnade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, följer upp, hanterar och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen.

Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna. Bolagen följer i sin verksamhet ramverket för risk- och solvenshanteringen, som definierats gemensamt och som beskrivs i de principhandlingar koncernbolagens styrelser har fastställt.

En ledningsgrupp för riskhanteringen har tillsatts för koncernens försäkringsbolag för att förbereda, styra och koordinera risk- och solvenshanteringsuppgifter samt för att förmedla information om detta.

Fenniakoncernens modell för administrations- och riskhanteringssystemet bygger på tre försvarslinjer, som var och en har sina uppgifter. De oberoende nyckelfunktionerna i administrationssystemet, dvs. riskhanterings-, compliance- och aktuariefunktionen har organiserats på ett sätt som säkrar oberoende tillräcklig självständighet i deras arbete. Funktionerna rapporterar koordinerat till revisionsutskottet och styrelsen.

I modellen med tre försvarslinjer fördelas ansvaret för risk- och solvenshanteringen mellan olika aktörer. Riskhanteringsfunktionen är en självständig enhet som lyder under Fennias styrelse och verkställande direktör och som producerar riskhanteringstjänster för samtliga koncernbolag. Det centrala syftet med riskhanteringssystemet är att producera olika infallsvinklar till samt analyser och bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt negativt utfall för en enskild risk och kombinationer av sådana.

ORSA är ett verktyg för egen risk- och solvensbedömning för styrelsen, verkställande direktören och den övriga företagsledningen i varje koncernbolag. Inom ramen för den egna risk- och solvensbedömningen identifierar bolagen risker, bildar sig en egen uppfattning om kapitalbehovet för riskerna och tar fram prognoser och scenarier för bolagets ekonomiska framtid och de eventuella ekonomiska konsekvenserna av ett negativt utfall. Den egna risk- och solvensbedömningen är en integrerad del av Fenniakoncernens kontinuerliga process för riskhantering och resultatet av processen sammanställs en gång om året till en sammanfattning. ORSA-rapporten innehåller en helhetsbild av bolagets nuläge och framtidsutsikter för bolagets verksamheter, strategiska riktlinjer samt risker och solvens.

Syftet med den interna kontrollen inom Fennia är att säkra att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och resultatrik, att den ekonomiska informationen och rapporteringen är tillförlitlig samt att regelverk följs. Fennias interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten i koncernens interna kontroll och annan företagsstyrning. Den interna revisionen bedömer hur väl bolaget har genomfört strategin och uppnått sina mål, hur omfattande och tillförlitlig solvenshanteringsprocessen är, hur effektiv riskhanteringen är, hur ekonomisk och ändamålsenlig resursanvändningen är, hur väl bolaget följer lagar och bestämmelser samt interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar, hur rättvisande, tillräcklig och ändamålsenlig informationen är samt hur väl bolaget har säkrat sina tillgångar.

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariefunktionen vid Fennia och för att de försäkringsmatematiska metoder som används vid prissättning och vid beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Aktuariefunktionerna sköter sina lagstadgade och övriga uppgifter, till vilka hör att beräkna den försäkringstekniska ansvarsskulden, att ha hand om ändamålsenliga tariffer, att bedöma solvensnivån, att lämna rapporter till stöd för affärsverksamheten, att medverka i produktutvecklingen, att utarbeta försäkringsanbud och att ha hand om kvaliteten i informationen.

Syftet med lämplighetsbedömningen i Fenniakoncernen är att säkra att de personer som ansvarar för ledningen av koncernen och de centrala funktionerna är tillförlitliga och lämpliga för sina uppdrag. Fennia organiserar utläggning av funktioner på entreprenad så att bolaget kan följa serviceproducenternas verksamhet och garantera tillräcklig tillgång till information.

Riskprofil

I en marknadsbaserad värderingsmiljö återspeglas risktagningskapaciteten av skillnaden mellan tillgångar och skulder i balansräkningen, dvs. det marknadsbaserade beloppet för kapitalbasen. Ju mer kapitalbas bolaget har, desto större är dess risktäckningskapacitet och frihet att välja vilka risker det bär i verksamheten. Bolagets risktagning återspeglas ur kvantitativ synvinkel av solvenskapitalkravet för bolagets verksamhet. Ju större solvenskapitalkravet är, desto större är bolagets risker.

Genom att undersöka solvenskapitalkravet närmare kan man upptäcka vad bolagets risker består av. Genom att analysera kapitalbasen, solvenskapitalkravet och förhållandet mellan dem får man en uppfattning om bolagets riskprofil.

Fennias solvenskapitalkrav före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet uppgick vid slutet av rapporteringsperioden till 390,6 miljoner euro. Av detta tillskrevs marknadsrisken 301,3 miljoner euro, motpartsrisken 32,8 miljoner euro, försäkringsrisken 99,5 miljoner euro och den operativa risken 25,5 miljoner euro. Efter justeringsposterna var solvenskapitalkravet 312,5 miljoner euro. När de medräkningsbara kapitalbasmedlen uppgick till 786,3 miljoner euro, var bolagets relativa solvensställning 251,6 procent.

Försäkringsverksamhet bygger på att bolaget tar försäkringsrisker, sprider dem inom försäkringsbeståndet och hanterar riskerna. De viktigaste medlen för att hantera försäkringsrisken är att på ett ändamålsenligt sätt välja riskerna, dvs. riskurval, prissätta produkterna, utforma försäkringsvillkoren och skaffa ett återförsäkringsskydd. Vid prissättningen av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet.

Till marknadsrisker som har konsekvenser för Fennia, dvs. sådana risker som ger upphov till förändringar i marknadsvärdet på tillgångar och skulder och därmed påverkar bolagets ekonomiska ställning, räknas ränte-, räntemarginals-, aktiekurs-, fastighets- och valutarisker.

Det är väsentligt att granska marknadsriskerna ur hela balansräkningens synvinkel. Vid solvensberäkning görs en marknadsbaserad värdering av båda sidorna i balansräkningen, varför förändringar i riskfaktorerna har återverkningar på tillgångar och skulder samtidigt.

Förändringar i faktorerna för marknadsrisk påverkar bolagets solvens på två sätt: genom förändring av kapitalbasen och solvenskapitalkravet. Ett negativt utfall för marknadsriskerna minskar kapitalbasen, vilket försvagar bolagets solvensställning. Förändringar i tillgångar och skulder har oftast också återverkningar på bolagets solvenskapitalkrav.

Fennias allmänna risktagning villighet, risktolerans samt affärsmässiga mål styr bolagets placeringsverksamhet och skapar randvillkor för placeringsverksamheten. Vid placeringsverksamhet och hantering av marknadsrisker är målet att uppnå bolagets verksamhetsmål utan att äventyra bolagets solvensmål. Hörnstenarna för hanteringen av marknadsrisker utgörs av tillräcklig diversifiering av placeringar, försiktighetsprincipen samt av riskreduceringstekniker. Utsattheten för marknadsrisker och effekten av dessa mäts med tillgångssättallokering, känslighetsanalys och det solvenskapitalkrav som varje marknadsrisk ger upphov till.

Med beaktande av diversifiering var marknadsriskernas kontribution till det totala kapitalkravet 73,4 procent. Denna mängd och grad av påverkan är nästintill oförändrade jämfört med året innan. Bland de enskilda marknadsriskerna var i sin tur aktieriskens kontributions till solvenskapitalkravet störst med 56,8 procent. Dess andel av solvenskapitalkravet för marknadsrisker var större än aktieportföljens andel av placeringstillgångarna.

Även om solvenskapitalkravet för marknadsrisker är tämligen oförändrat jämfört med året innan har det skett förändringar i risknivåerna. Tydligast har solvenskapitalkravet minskat när det gäller valutarisker där förnyelseantagandeförfarandet för valutaderivat, vilket innebär att avtal alltid ersätts med likalydande avtal när de går ut, minskat solvenskapitalkravet för risken i fråga. Den betydande förändringen hos koncentrationsrisken för sin del beror på den positiva solvensutvecklingen för Försäkringsbolaget Fennia Liv vilket medfört ett minskat solvenskapitalkrav på Fennia för ägandet.

Marknadsriskernas inverkan på bolagets solvens beskrivs med känslighetsanalyser. Med hjälp av känslighetsanalyser får man en bra utvärdering av hur olika marknadsriskscenarier påverkar bolagets solvensställning. Känslighetsanalyser görs separat för varje riskområde. Solvens och scenariernas inverkan på bolagets ekonomiska ställning är tämligen oförändrade jämfört med året innan, med undantag av valutarisken. Valutakursförändringar påverkar inte Fennias solvens särskilt mycket, eftersom valutapositionerna till största del har skyddats med valutaderivat.

Värdering för solvensändamål

I bokslutet värderas bolagets tillgångar i huvudsak till beloppet av anskaffningsutgiften eller ett lägre verkligt värde. Vid solvensberäkning värderas tillgångarna till verkligt värde. Det finns inga väsentliga skillnader mellan värderingsmetoderna som används vid solvensberäkning och vid upprättande av bokslut, med undantag av följande tillgångar: immateriella och materiella tillgångar värderas i bokslut till anskaffningsvärde efter planenliga avskrivningar. Vid solvensberäkning ingår inte goodwill och övriga utgifter med lång verkningstid i tillgångarna i balansräkningen. I bokslut värderas kundkrediter till nominellt värde medan de vid solvensberäkning värderas till marknadsvärde.

Vid solvensberäkning är värdet av ägandet i livförsäkringsdotterbolag skillnaden mellan tillgångarna och skulderna i solvensberäkningens balansräkning.

Bolagets försäkringstekniska ansvarsskuld vid bokslutstidpunkten beräknad enligt solvensberäkningsteknik uppgick till 900,7 miljoner euro. Av detta bestod 841,9 miljoner euro av bästa estimat och 58,7 miljoner euro av riskmarginaler.

Kassaflödena för ansvarsskuldens bästa estimat är fastställda med simuleringsteknik. Parametrarna i den tillämpliga simuleringssmodellen härleds från Fennias premie- och skadeståndsmaterial. Vid fastställande av Fennias ansvarsskuld tillämpades inte matchningsjustering, volatilitetsjustering eller övergångsbestämmelser.

Kapitalhantering

Syftet med hanteringen av kapitalbasen är att säkra en tillräcklig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet i regleringen och ett tillräckligt stort överskott vid varje given tidpunkt samt att fördela kapitalet på de centrala riskområdena på ett effektivt sätt enligt förhållandet mellan risker och avkastning. Den lägsta nivån för kapitalbasen fastställer den miniminivå som krävs för att bolaget med stor sannolikhet ska kunna uppfylla sina förpliktelser som gäller de försäkrade förmånerna. Detta minimikrav fastställs på högre nivå än solvenskapitalkravet enligt solvensregleringen och solvenskapitalkravet enligt bolagets egen riskuppfattning.

För oförutsägbara stressfaktorer fastslår Fennia en kapitalbuffert av önskad storlek utöver minimibeloppet för kapitalbasen. Syftet med kapitalbufferten är att ge bolaget tid att anpassa sin risksituation när plötsliga och överraskande risker realiserar dvs. efter övervägande anpassa sitt risk-vinstförhållande och sin solvensställning så att dessa motsvarar den nya verksamhetssituationen. I risktagningsplan som upprättas årligen fastställs bolagets risktagning villighet och risktolerans. Dessutom allokera bolaget riskkapital, såväl totalt som i förhållande till enskilda risker.

Fennias solvenskapitalkrav uppgick vid utgången av rapporteringsperioden till 312,5 miljoner euro och minimisolvenskapitalkravet till 78,1 miljoner euro. Bolaget använder sig inte av interna modeller, bolagsspecifika parametrar, förenklad beräkning eller undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk för att beräkna solvenskapitalkravet.

Bolaget har inte under denna rapporteringsperiod understigit det solvenskapitalkrav som regelverket kräver eller sitt eget minimisolvenskapitalkrav.